

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Konilóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A pénzügyi expozé

Budapest, dec. 20. A nemzetgyűlés mai ülését Gadi Gaszton elnök 10 órakor nyitotta meg. Az elnöki bejelentés után a Ház harmadszori olvasásban elfogadja a lakásépítés előmozdításáról és a külkereskedelmi statisztikáról szóló törvényjavaslatokat.

Ezután Belitska Sándor honvédelmi miniszter szólal fel. A mentelmi vita során a hadsereg egyes személyeit helytelen megvilágításba helyezték, ezért fel akarja fedni a valóságot.

Az összes felelő tényezők a vérontás megakadályozására törekedtek. A vasut szétrombolása is csak azt előzta, hogy az összejött közönség elkerüljék és lehetővé tegyék a tárgyalásokat. *IV. Károly vonatának lövetése lényegesen nem történt meg és a király az egész harc alatt Batorbágyon tartózkodott.*

Konstatálja, hogy ez a módszer, amellyel a hadsereget belevonták az eseményekbe, nem alkalmas arra, hogy a hadsereget távol tartják a politikától, sőt ezzel az eljárással egyenesen belevonják abba. *Sokkat inkább támogatást kér a hadsereg számára, mint a hadseregnek a napi politikába való bevondását.*

A pénzügyi politika irányelvei

Kállay Tibor pénzügyminiszter: Engedjék meg, hogy ezen vita megkezdésekor pár szót szóljak azon irányelvekről, amelyeket szem előtt kívánok tartani a pénzügyi tárca vezetésénél.

Ezen kijelentéseimre azért is van nagy szükség, mert elődöm által kontemplált program

A termelés fokozása és a vállalkozás irányítása

Mi nagyobb költségen felvételére nem számíthatunk. Nekünk polgárainkra és főjövendelminkre kell támaszkodni. A szükséges pénz előállítására a bankkölcsönök bizonyos mértékben alkalmas, azonban az államháztartás szempontjából az nem gazdálkodás. Ezt az eljárást a magángazdaság svindlinek nevezi. Az államháztartás egyensúlyának helyreállítását az adóterhek szaporításával nem lehet előmozdítani. **A termelés előmozdítására, a vállalkozás irányítására és a szabadkereskedelem lehetővé tételére kell törekedni.** A kormány feladata, hogy a külfölddel a forgalmat lehetővé tegye. E tekintetben sem a múlt, sem a

ramm nem sikerült mindenben úgy, ahogy azt ő megalkotta. Ami a program lényegét illeti, *semmi különös dologgal nem jövök a nemzetgyűlés elé.* Nagyon csodálkozom, ha bárki is azzal jönne hozzám, hogy főlem vár mindent. *Az országot a nemzet összes tagjainak együttes erőfeszítése mentheti csak meg.*

A vállalkozás irányítása

mai kormányt nem érheti vád. Mi hajlandók vagyunk a külföldi államokkal gazdasági meg egyezéseket létesíteni, hiszen a portorosei meg egyezés is ezen az alapon jött létre. *Én a termelés nemzeti jelentőségét és ennek a vám fenntartásával való lehetőségét biztosítani is fogom.* Azt azonban nem kívánhatják tőlem, hogy én giráljam minden vállalkozó váltóját, valamint azt sem, hogy én vállalkozzam. A vállalkozóknak mindenben a legnagyobb készséggel állok rendelkezésére és biztosítani akarom vállalkozásuknak zavartalan menetét. **Azonban azt nem engedhetem meg, hogy bárki a kincstáron keressen.**

Az adóztatási rendszer kiépítése és a létszámfeletti tisztviselők

Mint méltóztatnak tudni, az 1921—22-ik évi költségvetés 26,8 milliárd kiadást tüntet fel. Megállapíthatjuk, hogy az államkincstárnak 28 milliárd a szükséglete. Ami a bevételi részt illeti, a költségvetésben két rész foglalkozik ezzel. Az első a közgazgatási, a másik az üzemi költség. Remélem, hogy az üzemi el fogják érni azt a rivót, hogy kiadásait a bevételek teljesen fedezni fogják. Csupán a közgazgatási költségvetéssel foglalkozunk. Ebből 14 milliárd az, amelyet fedeztetnek jelentettem be. A bevételek 13,2 milliárdot tesznek ki. Az egyenes adókkal szemben a többi adók 75%-al szerepelnek.

Ez nem lehet állandó helyzet, arra kell

A jövedelmi és vagyonadó nem emelik

Ami a jövedelmi és vagyonadó tételeit illeti, tudja, hogy *etektetben nem lehet kiadásba venni emelést.* Gondoskodni fog arról, hogy az ország egész területét központi ki-küldöttök utazzák be, hogy biztosítsák az

egyenletes adózást. Felemlíti, hogy a felszámolási bizottságok működésével kapcsolatos ténykedéssel sok helyütt nem állott elő az a helyzet, amelyet várni lehetett volna. Erről a helyzetről is figyelmezteti őket, hogy feladatuk az,

hogy az egyenletes adózást biztosítsák a törvény által előírt alapokon.

A folyó adóztatás kiépítésével nem tervez semmi különös adókat. Azokat a javaslatokat, amelyeket elődje terjesztett be, meg fogja valósítani. Azt a váltásrendszer, amelyet megállapított, ki fogja építeni. Elsősorban a *háztartásváltás* törvények megalkotásával óhajtja ezt megtenni. Felvett ezekbe egy-két rendelkezést is, amelyek az egyéb ingatlan vagyoni megadóztatására vonatkoznak. *A folyó adóztatásra fekteti a főszólyt és úgy véli, hogy ezzel biztosíthatjuk a termelés érdekeit.*

Az adódetektívek és a hadikölcsön eladása

Az adótörvények ma megkülönböztetik a háborús és nem háborús vagyont. Ez nem tartható fenn a végletekig. *Azokkal szemben, akik az adózásnak nem akarnak eleget tenni, akik kivonják magukat az adóztatás alól, akik ellenszenvet váltanak ki a plénumban és az autanbizottságokban egyaránt, a legszigorúbban fogok eljárni.* Ennek az ellenőrzése az adódetektív intézmény dolga és kérem a nemzetgyűlést, hogy ennek további fenntartásához járuljon hozzá. A háborús vagyon megadóztatásáról szólva megemlíti, hogy a hadikölcsöntulajdonosok érdekében olyan intézkedéseket tervez, amelyeknek értelmében a **hadikölcsönkötvények eladhatók lesznek.** Ezzel el fogjuk érni azt, hogy az országban a hadikölcsönkötvények egyenletesen osztdjanak el.

A földbirtok természetbeni vagyonváltása

Ezután a vagyonváltásról beszél. Már volt alkalma kijelenteni, hogy a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben elhatározta, hogy *élni fog azzal a joggal, hogy minden 1000 holdon felüli birtoknál a vagyonváltás természetben vegye igénybe.* Ilyen formán 400 ezer kat. hold áll rendelkezésre. Az országos földbirtokrendező bíróság feladata lesz azután, hogy kijelölje, hogy *mely földekre van a földbirtokreform céljára szükség, a többi pedig visszaadják megfelelő váltásösszeg ellenében eredeti tulajdonosainak.* Természetes, hogy az állam nem lévén gazdag, ajándékképpen nem adhatjuk vissza a földet. Az illetékek tekintetében bejelenti, hogy az *illetékkódex* második és harmadik része előkészítés alatt áll.

A forgalmi és fogyasztási adók tekintetében fennkívánja tartani ezt a bevételi tételt olyan arányban, ahogy az eddig is befolyt. *A forgalmi adókat ki kell építeni és valószínű, hogy szükségünk lesz a tételek emelésére is.* Az állami adóztatás reformja után sor kerül természetesen a *községi adóztatás reformjára* is. Megkívánja szüntetni a budapesti adófelügyelőség behajtási osztályát és a behajtást általában mindenütt az aljegyzőkre akarja bízni.

A fizetések leszállításáról nem lehet szó

Ezután áttérek — mondotta — a *költségvetés kiadási részére.* Az 1921—22-ik évi költségvetést a nemzetgyűlésen mielőbb tárgyalatni kívánjuk, de amennyiben a nemzetgyűlés munkája azt lehetetlenné tenné, legalább a pénzügyi bizottságban kívánjuk megtárgyalatni azokat a dolgokat, amelyek terén a *to-karékosság* elve keresztül vihető. A termelés jövedelmezőségét biztosítani lehet és *kész vagyok kitanított munkásokat rendelkezésre bo-*

csdanti a gazdaságok számára. Ami a költségvetés személyi járandóságait illeti, megjegyzem, hogy a fizetések leszállításáról egyáltalában nem lehet szó. Arra törekszem, hogy a tisztviselői fizetések ne legyenek olyan komplikáltak. Egyébként a létszámnak megfelelő redukcióval a munkaerő jobb kihasználásával óhajtok segíteni a megmaradt alkalmazottak helyzetén. Az üzemi alkalmazottak helyzetét illetőleg mindenesetre nagyobb mértékben ki-

vánunk foglalkozni a jutalék kérdésével. Átmenetileg a természetbeni ellátás rendszerét fenn kell tartani. Az ellátatlanok számát apasztani kell.

Ezután a költségvetés egyik tételéről, az Ausztriával való elszámolásról beszél. Ezt mielőbb keresztül kell vinni, mert Magyarországon azokról a javokról nem mondhat le, bármennyire emeljük is bevételeinket és apasztjuk kiadásainkat.

Sem megbánni, sem jóvátenni valónk nincs

Mást, minthogy szerény keretek között megélhessünk ebben az országban, nem fogunk elérhetni. Nekünk nincsenek feleslegeink, olyan forrásaink, amelyekből a középosztály tönkretétele nélkül jóvátételt fizethetünk. Én nem is tudom, hogy mit kell jóvátenni. Belementünk egy háborúba ezer éves határaink védelmére és kitarítottunk becsülettel, amíg arra hivatott tényezők kezében volt a vezetés. Ezért sem megbánni, sem jóvátenni valónk nincs. És mégis megfizettük a jóvátételt: az ország területének háromnegyed részét elvesztettük és mindazt a vagyont, ame-

lyet a magyar társadalom felhalmozott. Megfizettünk azzal, hogy fél esztendőn keresztül idegen sereg tanyájává vált ez az ország, román és szerb hadak elvitték javainkat és nem tudom, hogy mit akarnak még elvinni. Mi békeben élünk és nem fegyverkezünk. Az integritásért folyó harcot mi régen rábíztuk a nagy természetre, csak nem bűn az, hogy magasabb kulturánk vonzerőt gyakorol? Csak nem bűn az, hogy a Tisza összegyűjtia Felvidék és Erdély vizeit?

Az egész világ örületét, végre is nem teheti jóvá egy legyőzött nemzet.

A korona-kurzus ja itása nemzetközi kérdés

— És most elérkeztem valutánk kérdéséhez. A magyar koronának kurzusát megjavítani nem tudom, ennél fogva nem is akarom. A korona kurzusa nem kizárólag nemzeti, hanem jelenleg elsősorban nem etközi kérdés. Azzá tette azt a reparációs rendszer, amely amíg fennáll, lehetetlenné teszi, hogy belső erőnkől koronánkat javítsuk. A valuta nemzetközi kérdés lett, mert a győztes és legyőzött államok valutái tekintetében óriási különbségek vannak. Remélem, hogy az európai helyzetben beálló kivanatos változás mibama-

rabb megtörténik. Reméljük, hogy erőre jut az a jobb belátás, amely megváltoztatja a reparációknak a békeszerződésben lefektetett elveit. Amíg ez a jobb belátás urra nem lesz, nem lehet más feladatunk, minthogy megszüntessük azokat a belső nemzeti okokat, amelyek koronánk romlását előidézték. (Általános helyeslés.)

E tekintetben legfontosabb a költségvetés egyensúlyának helyreállítása és a bankóprés működésének lehető legrövidebb időn belül való megszüntetése.

Gondoskodás a tisztviselőkről

Technikai eszközök e tekintetben nem allanak rendelkezésünkre egyelőre. Egészen új közgazdasági életet kell teremteni és mindaddig, amíg ezt meg nem tehetjük, nincsenek meg azok a feltételek, amelyek a korona magasabb kurzusát biztosíthatják. Nekem tehát a viszonyokhoz való alkalmazkodás a feladat.

El kell ejteni azt a programot, hogy egy nagy nemzeti erőfeszítéssel egyszerre javítsuk a koronát. Jobb lesz ezt az erőfeszítést az adott helyzetben való alkalmazásra fordítani. Egy magasabb korona-kurzushoz való visszatérés minden gazdasági gondolkodásnak összeomlását eredményezné. Gondoskodni kívánok a tisztviselőkről és a hadi-

kölcsön tulajdonosokról, természetesen nem mehetünk messzire.

Az 5 centimeses koronát elérhetjük akkor, ha állami költségvetésünk rendbejön, a bankóprés megáll, ha kölcsöneink állagával tisztában leszünk és az a jobb belátás, amelyről beszéltem, az összes államokban elő fog állani. Most csak arról beszélhetünk, hogy szüntessük meg a belső okokat. Pénzügyeink rendbehozatalára, termelésünk biztosítására kell törekednünk.

Tudom, hogy ez a program, amelyet kifejtettem, sok ellenmondásra fog itt találni. De meg vagyok arról győződve, hogy ez az egyedüli út, amelyen eredményt lehet elérni és hogy mindig erre az útra fogunk visszatérni.

A program alapján külkereskedelmünk helyreáll

Elnök ezután szünetet rendelt el.

Szünet után Erekly Károly foglalkozik a pénzügyminiszter expozéjával. Nyugodt és komoly az a hang, amelyet a pénzügyminiszter expozéjában megütött. Őt, mint ellenzéki képviselőt ez a hang nagy megnyugvással tölti el. A program alapelveiről csak a legnagyobb elismeréssel beszélhet. Ha a nemzetgyűlés hozzájárulása után az indemnitás törvényerőre emelkedik, ennek alapján külkereskedelmünket az abban megjelölt módokat szerint helyreállíthatjuk. Erre azonban elsősorban megfelelő

szakemberekre van szükségünk és a régi Ausztriából kimaradt diplomátákat erre alkalmatlannak tartja.

Kérdi a pénzügyminisztert, hogy a vagyonszámláknál milyen földhöz fog nyulni. Előre is megjósolja, hogy ha a bankok és részvénytársaságok földjéhez nyul, akkor azok meg fogják őt büntetni. Ezután a felhatalmazási törvényjavaslata tér át és kifogásolja, hogy a kormány csak általánosságban kér felhatalmazást.

Elnök ezután napirendi indítványt tett.

Benes kétszínű játéka

A külügyminiszter válasza Friedrich interpellációjára

Budapest, december 20. A nemzetgyűlés mai ülésén Bánffy Miklós gróf külügyminiszter válaszolt Friedrich István november 23-iki interpellációjára. Kijelenti, hogy most alkalma van Benes november 13-iki expozéjával és december 15-iki beszédével foglalkozni. Az expozé elején Benes azt mondta, hogy Csehország meg akarta mutatni, hogy Középeurópában kik azok, akiket meg kell büntetni. Ez a kijelentés nyilván ránk vonatkozik, de kérdi, hogy van-e a békeszerződésnek egy olyan pontja, amelynek mi nem tettünk eleget. Azonban, ami nincs benne a békeszerződésben, így a trónkérdéssel kapcsolatos dolgok, annak nem tehetünk eleget. Expozéjában bizonyos gyanúsítás is van, mintha a magyar kormány kétszínű játékot folytatott volna, mert ha a csehek tud-

tak Károly király visszatérési szándékáról, akkor a magyar kormánynak is tudnia kellett volna róla. Kijelenti, hogy a magyar kormány erről nem tudott s ha Benes tájékozva volt, kötelessége lett volna egy a magyar kormányt, mint a nagyhatalmakat értesíteni. Neki azonban, úgy látszik érdekében volt, hogy a visszatérési kísérlet megtörténjen. A magyar kormány kétszínű játéka az, hogy hozza fel például, hogy olyan személyek, mint Hegedűs tábornok és Gratz Gusztáv a király kíséretében voltak, mikor Budapestre indult és azt állítja Apponyiról, hogy IV. Károly visszatéréséről tárgyalt és hogy ez a tárgyalás Bethlen gróf pécsi beszédével volt kapcsolatos. Erre a miniszterelnök már megfelelt. Erre vonatkozólag felhozta azt, hogy a kormány svájci követünkhöz

táviratot intézett, hogy az európai helyzet miatt Károly király uralkodói jogait nem gyakorolhatja és haddjon oda, hogy Károly király Svájcba visszatérhessen. Ezzel azonban a magyar kormány egyáltalán nem szolgáltatott okot arra, hogy őt bárminemű gyanúsítással illessék.

Ezután hivatkozik Tahy prágai követ által küldött jelentésre, amely szerint Prágában katonai szankciók voltak tervbe véve ellenünk. Benes közvetlenül nem adott át ultimátumot, azonban minden katonai intézkedést megtiltott és azt mondta, hogy a katonai előkészületek a meghatározott időre belesznek fejeződnek. A magyar kormány helytelenül járt volna el, ha bevárta volna azt, hogy ultimátumot kapjon. Amikor Tahy október 30-án értesítette Benest, hogy a magyar kormány a nagyhatalmakhoz fordult, Benes csak annyit mondott, hogy az általa előzőleg közlöttekhez nincs semmi hozzáadni valója. Az az állítás, amelyet Benes december 15-iki beszédében a Kormányzó ur magatartására nézve megengedett magának, határozottan nem állja meg helyét. A Kormányzó ur október 22-én kijelentette, hogy minden intézkedést megtett s ennek értelmében azt a nagyhatalmaknak adott válaszkönyvünkben is tudomásukra adtuk. Benesnek alaptalan az az állítása, mintha a magyar kormány azt mondta volna, hogy senki se forduljon fegyveresen a király ellen. Az azonban igaz, hogy a Kormányzó ur kifejezést adott azon nézetének, hogy veszély esetén nem lehet a király személyének bántódást szenvednie. A Kormányzó ur ezen intézkedésével pedig minden magyar ember egyútt érzett.

A nagykövetek tanácsának jegyzékét olvassa fel, amelyet október 30-án vett át Benes és hozzáuk 31-én érkezett. Benes Tahy beszédét és sürgönyváltását úgy állítja be, mintha a kiántant nem akart volna a magyar kormányhoz ultimátumot intézni. Erre nézve Tahynak november 30-iki sürgönyét hozza fel bizonyítékkal, amelyben Benes 5 pontja között van és úgy van beállítva, mintha a nagyhatalmak követelnék azokat. Tahynak 30-iki sürgönyében benne van Benesnek azon kijelentése, hogy a mozgósítás 1—2 napon belül befejeződik. Abban az esetben, ha az ultimátum a magyar kormányhoz 1-ére meg fog érkezni, akkor a között 5 pont nem teljesítése esetén a csehek fegyveres beavatkozása fog megtörténni. Itt nem Tahy félreértésével állunk szemben. Kijelenti, hogy a magyar kormány mindenkor ünnepélyesen tiltakozni fog olyan beavatkozás ellen, amely a trianoni szerződésben tulmenő követeléseket emel, úgy, ahogy azt a miniszterelnök november 23-iki beszédében meg is tette. Kéri válasznak tudomásul vételét.

Friedrich István kijelenti, hogy teljesen tisztában van a cseh politika kétszínű játékkal, de hangsúlyozza, hogy a multkor csak azt mondták, hogy Benes a magyar kormány kijelentéseivel szemben kiemelte, hogy közvetlenül semmiféle ultimátumot nem küldött.

A külügyminiszter válaszában tudomásul vétele után az ülés fél 3 órakor véget ért.

Szerb-magyar határigazítás

Kaposvár, dec. 20. A délvidéki határigazító bizottság munkájának befejeztével eltávozt már Nagykanizsáról, de hír szerint februárban újra visszatér és folytatja munkáját. A legutóbbi időben Gyékényes vidékét és a Dráván átnyuló horvát határt vizsgálta meg, majd bejárta Baranya megszállott részét és Somogy felszabadult területeit. A határvizsgáló bizottság rövidesen Eszékre költözik. A szerbek a bizottságnak ezt a határozatát inkább bizalmatlansággal, mint örömmel fogadták, mert attól tartanak, hogy ez újabb területeknek Magyarországhoz való esatolását jelenti. Az Eszéken megjelenő Vidrau nevű újság hosszabb cikkben foglalkozott ezzel a kérdéssel. Minden elképzelhető okot felhozott annak bizonyítására, hogy Délbaranya mindig Észak piaca volt és ha elveszik ezt a részt, Észak visszafejlődik és elsorvad. A bizottság Pécsset a megszállás okozta ipari károkat vizsgálja meg, végül pedig megtekinti a bányákat. Magyar részről velük lesz Balla Kalmán belgrádi konzul, szerb részről pedig Choluk ezredes.

Az indemnitás, a választójog és a földváltás

Budapest, dec. 20. (Magánjelentés.) A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjában ma este nagy élénkség uralkodott. Fennjártak a pártban *Belitska* Sándor honvédelmi, *Bernolák* Nándor népjóléti, *Kállay* Tibor pénzügy és Vass József kultuszminiszter is, akik a jelenlevő képviselőkkel fesztelen eszmecsere folytattak.

Kállay Tibor pénzügyminiszter arra kérte a képviselőket, illetve a pártot, hogy lehetőleg ne sokan szólaljanak fel az indemnitási vita

során, amennyiben ez év folyamán azt be kell fejezni, mert különben ex-lex áll be.

A jelen volt képviselők azt hangoztatták, hogy ebben a kérdésben mindaddig nehéz állást foglalniok, amíg nem ismerik Bethlen István gróf választójogi tervezetét. Az indemnitási vitának a kellő időre való befejezése nem egyedül rajtuk múlik, amennyiben az ellenzéknek, amely mintegy 30 tagot számlál, tudomásuk szerint majdnem mindogyike fel akar szólalni.

Az egységes párt felé

A kereszténypártban mind jobban mutatkoznak a bomlás tünetei. A párt egyik része különösen azt kifogásolja, hogy a párt ideiglenes elnöke *Haller* István a párt tagjainak és intéző bizottságainak felhatalmazása nélkül folytat megbeszéléseket, más pártok vezetőségével. Ezek a megbeszélések a választójog körül forognak és e tekintetben állítólag már

sikerült lényeges megállapodásokat létesíteni. A párt tulnyomó nagy része azonban valószínűleg megtagadja ehhez hozzájárulását, amelyek tudta és beleegyezése nélkül kötöttek meg. Ha a pártban a szakadás bekövetkezik, akkor létre fog jönni az egységes párt, mert a keresztény pártból kiváló politikusok csatlakoznak a kisgazdapárthoz. (MTI).

A kisgazdapárt a természetbeni váltást követeli

Bethlen István gróf miniszterelnöknél az este folyamán szaktanácskozás volt a vagyonváltásnak földben való lerovása ügyében. Ezért a miniszterelnök nem látogathatott el a pártokba.

A miniszterelnöknél tartott szaktanácskozáson szóba került az, hogy az ezer holdon felüli birtokok, amelyeknek tudvalevőleg a vagyonváltást természetben kell leróniok, másféle utat is nyerhessenek a vagyonváltás lefizetésére. Ezzel kapcsolatban nagyatádi *Szabó* István a kisgazdapártban munkatársunknak a következőket mondta:

— A földmivelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendelheti, hogy minden ezer holdon felüli birtokos vagyonváltását földben rója le. Már meg is állapodtak egy végrehajtási tervezetben, amely ezt kötelezővé teszi. A pénzügyminiszter ma a Házban be is jelentette a földben való lerovást és azon a párt nem akar változtatni, amíg a párt-hoz tartozó földmivelésügyi miniszter áll ennek

a miniszteriumnak az élén. A földben való lerovás az ezer holdon felüli birtokoknál összesen körülbelül négyszázezer holdat jelentene.

Egyébként ma este fél 9 órára várták a pártban *Bethlen* István gróf miniszterelnök megérkezését. A miniszterelnök azonban távolmaradását kimentette, minthogy munkásügyekben tárgyalt.

A párt elhatározta, hogy holnap este 6 órakor tartja meg a ma estére hirdetett értekezletet, amelyre a miniszterelnök kilátásba helyezte megjelenését.

A kisgazdapártban ma este szóba került az, hogy az indemnitási törvényjavaslat tárgyalására a 8 órás ülések tartását nem tudják kimondani, mert annak idején a képviselők aláírták ugyan a 8 órás üléseket indítványozó ívet, de nagyrésztük eltávozt Budapestről. Már pedig a házszabályok értelmében a 8 órás ülést kérő ívet aláíró képviselők közül legalább ötvennek jelen kell lenni akkor, amikor a Ház a 8 órás ülések felett dönt.

Készül a választójogi törvény

— A kisgazdapártban különben hosszabb időt töltött gróf *Klebsberg* Kunó belügyminiszter és a párt egyes politikusaival folytatott megbeszéléseket. Távozása előtt munkatársunk megkérdezte, hogy mi van az új választójogi törvényjavaslattal, mire a belügyminiszter a következőket mondta:

— Gróf *Tisza* Istvánnak 6 hónapra volt szüksége, hogy a választójogi törvényjavaslatot előkészítse, Vázsonyi Vilmosnak 5 hónapra, pedig neki külön miniszteriuma is volt. Én pedig csak 10 nap óta vagyok miniszter. A választójogi törvényjavaslat igen fontos kérdés, nem lehet tehát abba csak hebe-hurgyan bele-

menni. Én már az anyag előkészítésére tettem intézkedéseket. A központi statisztikai hivatal összeállítja a szükséges tabellákat és magam is éjt nappalá téve a legintenzívebben foglalkozom a választói jog kérdésével. Nekem ugyan meg van az áttekintésem Nagymagyarországot illetőleg, hiszen legutóbb is a Wekerle-féle törvényjavaslat bizottsági munkáltaiban részt vettem, de Csonkamagyarország adatainak áttanulmányozása előttem új dolog. A karácsonyi ünnepeket is felhasználom arra, hogy a készülő javaslaton dolgozzam. Egyelőre tehát érdemleges nyilatkozatot nem tehetek.

Vasutasok a kereskedelmi miniszternél

A Ház folyosója *Kállay* Tibor beszéde után igen érdekes képet nyújtott. Egymás után vonultak fel a vasutas küldötségek szónokai, valamennyien gazdasági érdekeik személtartásával kapcsolatban fizetésük rendezését, a nyugdíjak és szabadsnapok szabályozását, karácsonyi segélyek kiutalását és a

szén rendes kiutalását kérték a kereskedelmi minisztertől.

Hegyesalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter részletesen válaszolt a szónokoknak és megnyugtató szavakkal adta tudomásokra, hogy mindent megtesz a vasutasok helyzetének javítása érdekében.

Bécsi kenyérváltás

Bécs, dec. 21. A nemzetgyűlés politikai pártjai között létrejött a megegyezés az állami élelmiszer pótlékok fokozatos megszüntetése kérdésében. Január 1-től kezdve a kenyér ára 74 koronáról 320 koronára szökik fel. Nem minden alap nélkül tartanak attól, hogy e rendszabályok következtében zavargások állhatnak elő.

A népszavazás a nagykövek előtt

Bécs, dec. 20. Az osztrák külügyminiszteriumhoz értesítés jött, hogy a nagyköveti konferencia karácsony előtt már nem ül össze, tehát karácsony előtt nem fog dönteni Sopron ügyében.

A Liga karácsonyi akciója

Dr. Handel Vilmos elnök nyilatkozata

Megemlékeztünk már arról, hogy a debreceni Ker. Nemzeti Liga a szegénysorsu tisztviselő családok karácsonyi megajándékozása céljából gyűjtést indított a városnak áldozatkész, tehető polgárai között.

Egyes gyűjtők, akik házról-házra jártak, vagyos zsidókat, kereskedőket, iparosokat is felkértek az adakozásban való részvételre. Itt az igazság kedvéért mindjárt azt is megállapíthatjuk, hogy ez alkalommal (hosszu idő óta talán először) a felszólított zsidók szépen ki is vették a részüket a jótékonyág gyakorlásából.

A Liga választmánya azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Liga programjával nem egyeztethető össze az, hogy akcióba zsidókat is bevonjon s ennek megfelelően a zsidó részről megígért hozzájárulást elhárította.

Ebből az alkalomból a helybeli zsidó hírlap: a D. F. U. nagy szenzációkeltésre számító cikket írt, mely mindenre alkalmasabb, mint arra, hogy csillapítson és az általa unostalan hangoztatott felekezeti békét és egyetértést szolgálja.

Természetesen semmi szavunk nincsen az ellen, hogy a visszautasított adományokat odajuttatja, ahova szánva voltak, t. i. a szűkölködőknek s igaz örömkre fog szolgálni, hogy ha buzgalma minél nagyobb sikerrel jár.

Tiltakoznunk kell azonban az ellen, ha ezt az esetet derék laptársunk, kegyes szemforgatás mellett, arra akarja kihasználni, hogy holmi fehér-terroros és pogromos vészhiereket dobjon az amugy is puskaporos levegőbe. Csodálkozunk rajta, hogy ezuttal kivételesen elmaradt a *Világ* két hasábos cikke erről a neki való csemegéről, amit aztán a bécsi „emigránsok” kellő gyakorlattal szottak elhelyezni a világsajtóban Konstantinápolytól Newyorkig.

Munkatársunk ebből az alkalomból felkereste *Haendel* Vilmos dr. egyetemi tanárt, a Liga elnökét, aki azon kérdésre, hogy mi készítette annak az álláspontnak az elfoglalására, hogy a Ker. Nemzeti Liga által indított karácsonyi jótékony akció céljaira a zsidó kereskedők által felajánlott támogatást és hozzájárulást visszautasította, a következőket válaszolt:

— A Liga távollétemben tartott ülésében elhatározta, hogy a szegénysorsu tisztviselő családjának felségélyezésére karácsonyi adományokat gyűjt. Mikor Budapestről hazaérkeztem, a legnagyobb csodálkozással értesültem arról, hogy feleségem és Sággy főtanácsos ur már végigjárták a Piac-téri összes üzleteket minden fajtkülömbőség nélkül.

— Tekintettel arra, hogy a Liga alapszabályszerű célja a zsidó térfoglalás elleni küzdelem, a segítő akció kereszttülvitelének ezen módját nem hagyhattam jóvá, mert ilyen körülmények között a Liga további működésében ez bennünket *feszélyeztetett* volna. Elakartuk kerülni, hogy bármely irányban a *lekötözöttség* színébe jussunk. Megjegyzem egyébként, hogy a gyűjtők a legtisztelőreméltóbb indokokból bekapogtattak mindenütt s előttük csakis az anyagi siker mennél nagyobb mérve volt irányadó.

— A Liga általános elvi céljával azonban ez összeegyeztethető nem lévén, bármennyire sajnáltam, a tiszta elvi alapot cserben nem hagyhattam s kénytelen voltam csakis a keresztényen adakozásra szorítkozni. Épen az a különbség köztünk és az ellentábor között, hogy bizonyos elvi irányok *semiféle pénzdídozattal nem szerelhetők le* nálunk. Elvégre is látania kell a keresztényen közönségnek, hogy pénzért nem mindenki kapható.

— Méltóságos uram, igaz-e, hogy az el nem fogadott adományok meghaladták a 200 ezer korona értékét a lemondó levelek elküldésekor?

— A gyűjtött adományok összege lénye-

FALUDI és ELEK

budapesti kézműáru nagy-kereskedő cég bizomá-nyai lerakata

Király-utca 2. sz.
DEBRECZEN, (Piac-utca sarkán) ::
A magyar fém- és lámpagyár mellett.

gesen kevesebb 200 ezer koronánál. A pénzádományok, melyek feleségem ivén szerepelnek, mindössze 4450 koronát tesznek ki. A természetbeliek jóval többet, de semmi esetre sem 200 ezret. Az összeget pontosan, több ivről lévén szó, most meg nem állapíthatom. Csak azért nyilatkoztam Ön előtt, hogy a „Hajdúföld”-nek ezen ügy megírásánál szívességet tegyek, egyebekben a támadásokra nem vagyok kíváncsi.

A nyilatkozatból nyilván kiténik, hogy a Liga vezetőségét nem irányította felekezeti elfogultság. Az elnök ur a zsidó részről felajánlott adományok el nem fogadásának egyedül és kizárólagos indokul azt a körülményt jelöli meg, hogy véleménye és a választmányi ülésen jelen voltak többségének véleménye szerint a Liga akciójához zsidó oldalról történő hozzájárulás a Ligát jövőbeli magatartásában fészélyezhette volna, már pedig megengedhetetlen, hogy a Liga épen a zsidósággal szemben a lekötöttségnek még csak a látszatába is keveredjen.

Ezt a felfogást lehet helyeselni, vagy helyteleníteni. Nem csinálunk titkot belőle, hogy mi magunk sem helyeseltük, sőt elletneztük, de azt mindenkinek el kell ismerni, hogy az az indok, amely a határozat meghozatalára döntő volt, *mindenesetre tiszteletre méltó.*

Sokkal több és szomorubb tapasztalatunk van abban a tekintetben, hogy a Pénz Ö Felsége olykor milyen kemény elhatározásokat puhított meg, semhogy gondolkozóba ne ejt-hetnének bennünket a fenti nyilatkozat szavai.

Még csak a nagyközönséghez van egy szavunk, azokhoz, akik érzik azt, hogy az inségesekkel szemben erkölcsi kötelességük van. Adakozzanak szívük szerint, akár a Liga kiküldöttei, akár mások kéri tőlük a szegények, az elesettek, a nyomorgók támogatását. Mert mi is azt valljuk, hogy megbocsáthatatlan igaztalanság lenne, ha az elvek harcának ő, az egyébként is sorsuldözötték lennének a sebesültjei.

Keljen nemes versenyre a társadalom minden rétege. Aki e versenyben előljár, az isten áldása fogja kísélni.

Tuszkok jöttek Oroszországból

A hozzátartozók ne menjenek Csótra

A második oroszországi tuszszállítmány hétfőn délután 4 órakor Sopronba, 6 órakor Csornára érkezett. *Kirchner* ezredes, a honvédelmi miniszterium hadifogoly osztályának vezetője Sopronba eljűk vitte a hazatérők hozzátartozóinak első köszöntését. *Zsembery* főispán és *Turner* Mihály dr polgármester, tekintettel arra, hogy a területet hivatalosan még nem vették át, a foglyokkal csupán elbeszélgettek. Ünnepeles fogadtatásuk Csornán volt.

Illetékes helyről arra kéri a hazatérők hozzátartozóit, hogy *ne menjenek a csóti táborba*, mert ezzel csak a leszerelést hátráltatják. *Belicska* Sándor honvédelmi miniszternek amaz óhajta, hogy a tuszkok karácsonyra családjuk körében lehessenek, csak úgy lesz teljesíthető, ha a szállítmánnyal már Rigából betegen jött *Polgári Imre* főhadnagy, *Kovalik* József hadnagy és *Lakatos* Ferencné a meg-ejtendő vizsgálat szerint a közegészségre *nem veszélyesek.*

Budapest, dec. 20. *Jungerth* Mihály dr külügyi osztálytanácsos értesítése szerint a tegnapi este Csornára érkezett második tuszszállítmánnyal az omski és barnauli kerületekben volt tuszkok is hazaszállítottak.

Hirdetések

felvétetnek a „HAJDUFÖLD” karácsonyi számába

lapunk kiadóhivatalában
Piac-utca 59 szám alatt.

A Hajdúföld kedvezményei

A Hajdúföld 1922 január elsejével új előfizetést nyit s ez alkalomból úgy a régi, mint az új előfizetőket számos és szinte egyedül álló kedvezményben részesíti. Mindazok, akik 1922 január elsejétől kezdődőleg legalább egy negyedévre előfizetnek, december hóban már *ingyen* kapják a lapot.

Minden előfizetőnek joga van havonta egyszer egy apróhirdetést a Hajdúföldben *ingyen* közzélni. Minden régi s újonnan belépő előfizető — ha legalább egy negyedévre előfizet *ingyen* megkapja a HAJDUSÁGI KÉPES NAPTÁRT, amely rendkívül változatos, gazdag tartalommal december hónapban jelenik meg.

A Hajdusági Képes Naptárral pe.ig ezer koronát nyerhet minden előfizető. A Hajdusági Képes Naptár ezen szenzációs ajándékára már most felhívjuk olvasóink figyelmét.

A Hajdúföld előfizetési ára: egy hónapra 60, negyedévre 170, félévre 340, egész évre 660 korona. Előfizetéseket elfogad a Hajdúföld kiadóhivatala.

Tavasszal felszámol az OMB

Bécs, dec. 21. A Neue Freie Pressének jelentik: A jövő hét elején kezdődnek meg a tárgyalások az Osztrák—Magyar Bank felszámolása ügyében az OMB és a magyar kormány között. Valamennyi többi utódállammal sikerült már a felszámolás kérdésében elvi megegyezésre jutni. A felszámolókat február 1-re Bécsbe értekezletre hívták egybe az utódállamok képviselőit. Ha ezen a tanácskozáson az érdekeltek meg tudnak egymással egyezni, amennyiben az eddig előkészítő tárgyalások után nincs kétség, akkor a bank felszámolását 1922 tavaszán végre lehet hajtani.

A német jóvátétel éshármasszövetségterv

Bécs, dec. 21. Londonból jelentik: A mai nap meglepetése *Kathenau* megérkezése volt, aki az angol kormány felkérésére visszatért Londonba, hogy a konferencia alatt *Loucheur* rendelkezésére álljon. — A két miniszterelnök első megbeszélése pontosan 11 órakor kezdődött. Nem egészen 2 órai tárgyalás után azonban holnapra halasztották. Az összejövetelen *Chamberlain*, sir *Robert Horne*, *Barthelot* és *Loucheur* is résztvettek.

A délután folyamán a két állam pénzügyi szakértői gyűltek össze *Horne* elnöklésével megbeszélni azokat a javaslatokat, amelyeket a két miniszterelnök a holnapi értekezlet elé fognak terjeszteni.

A „Manchester Guardian” egyik cikkírója arról számol be, hogy *Loucheur* az európai államok egymás között való viszonyát újonnan szándékozik szabályozni. Állítólag az a szándéka, hogy Anglia, Németország és Franciaország között szerződést hozzon létre, amely a három állam bármelyikét a másik két állam bármelyike részéről történő támadás ellen védeni fogja. Ennek a védelemnek biztosítéka az, hogy a három állam kötelezi magát, a megtámadott állam megsegítésére.

Ezt az értesülést még nem erősítették meg, amennyiben azonban valónak bizonyul, úgy a jóvátétel kérdése, amely a miniszterelnökök értekezletének egybehívására alkalmas adott, teljesen háttérbe szorult.

Szmrecsányi--Benkő-affér

Budapest, december 20. A Szmrecsányi—Benkő affér, amely a detronizációs törvényjavaslat harmadszori olvasásának napján játszódott le a nemzetgyűlés folyosóján, holnap fogják a lovagiaság szabályai szerint elintézni. A katonai becsületügyi választmány beleegyezését adta az ügy fegyveres elintézéséhez. A segédek pisztolyparbjában állapodtak meg.

Vörös garázdálkodás Karjalában

Stockholm, dec. 20. Helsingforsból jelentik: A szovjet csapatok Kareliában több falut teljesen kifosztottak és fiatal kareliai lányokat erőszakkal magukkal hurcoltak.

A cseh-osztrák egyezmény

Bécs, dec. 20. *Shober* kancellár ma délután a külügyi bizottság ülésén beszédet mondott, amelyben beszámolt a prágai és lanai tanácskozások eredményéről, valamint a sopro-ni népszavazás után előállott helyzetről is. Mint értesülünk, beszédében a prágai és lanai tanácskozások gazdasági és pénzügyi, valamint politikai eredményeit ismertette. Ezek között legnagyobb jelentőségű az Ausztria és Csehország közötti vitás gazdasági ügyeknek egy közösen választandó döntő bíróság elé való vitele.

Bécs, dec. 21. A külügyi bizottság mai ülésén *Schober* szövetségi kancellár bemutatta az osztrák köztársaság és a cseh-szlovák köztársaság között megkötött politikai egyezményt. A 11 pontból álló egyezmény egyebek között a következőket tartalmazza:

A két állam kölcsönösen garantálja egymás területét és kötelezi magát, hogy a béke fenntartása és területi épségük biztosítása céljából egymást politikai és diplomáciai tekintetben támogatja.

Abban az esetben, ha egyiküket megtámadnák és az védekezni kénytelen volna, a másik semleges magatartás fog tanusítani.

A két állam kötelezi magát, hogy területén oly politikai, vagy katonai szervezetet megtűrni nem fog, amely a másik szerződő fél birtoka, vagy biztonsága ellen irányul.

A szerződő felek kölcsönösen közlik egymással azokat a politikai és gazdasági szerződéseket, amelyeket a szerb-horvát-szlovén királysággal, Romániával és a lengyel köztársasággal kötöttek.

Ha a két állam között vitás kérdések merülnének fel, a két állam kötelezi magát, hogy azokat barátságos megegyezés útján rendezni, esetleg a vitás ügyet az állandó nemzetközi bíróság, vagy pedig közvetlenül erre a célra választandó döntőbírók elé vinni.

A két állam kötelezi magát, hogy más állammal nem fog olyan egyezményt kötni, amely a jelenlegi egyezménnyel ellentétben van. Az egyezményt a ratifikációs okmányok kicserélésétől számítandó öt év tartamára kötik meg.

Csaba bajtársi egyesület Debrecenben

Folyó hó 16-án tartotta meg alakuló közgyűlését a debreceni orvostanhallgatók „Csaba” bajtársi egyesülete a DMKE dísztermében. A közgyűlésen a fajmagyar orvostanhallgatók teljes számmal résztvettek. Megjelent a közgyűlésen dr *Kenyeres* Balázs, a budapesti „Csaba” bajtársi egyesület magisterének képviselőjében *Velcov* György, a budapesti „Csaba” bajtársi egyesület örökös fővezére, az egyetemek és főiskolák országos „Turul” szövetségének elnöke és *Kovách* Dénes, a budapesti „Verbőczy” bajtársi egyesület alvezére.

Az előkészítő bizottság elnöke üdvözölte a budapesti bajtársakat és vázolta azokat a nehézségeket, melyet egyes illetékes tényezők az egyesület megalakítása elé gördítettek. — Utánna *Velcov* György üdvözölte a budapesti testvéregyesület nevében a debreceni bajtársakat, ismertette a „Csaba” megalakulását és működését, három éves küzdelmét a keresztény magyar ifjúság érdekében és lelkes, hazafias szavakkal hívta fel a bajtársakat az eskü letételére.

A tisztikart egyhangú lelkesedéssel választotta meg az orvostanhallgató ifjúság. Vezérré *Bátory* Miklós V. éves orvostanhallgatót, alvezérré *Szilgy* Tibor V. éves orvostanhallgatót választották meg.

A nagygyűlés elhatározta, hogy üdvözli a budapesti és szegedi bajtársi testvéregyesületeket, továbbá dr *Kenyeres* Balázs budapesti egyetemi ny. r. tanárt, a budapesti tudományegyetem orvoskari dékánját s a budapesti „Csaba” bajtársi egyesület magisterét, dr *Bárony* János, dr *Kuzmik* Pál, dr *Hoor* Károly, dr *Preisz* Hugó budapesti egyetemi ny. r. tanárokat, mint a budapesti „Csaba” bajtársi egyesület patronusait.

A nagygyűlés a Szózat hangjai mellett ért véget.

NAPI HIREK

oo

— **Gyorsvonal az ünnepek alatt.** A MÁV debreceni üzletvezetőségétől nyert értesülés szerint az 1701. és 1702. sz. gyorsvonal december 22, 23, 24 és 26-án Budapest Nyugoti pályaudvar és Nyíregyháza között naponként fog közlekedni.

— **Dr. Mitrovics Gyula előadása Nyíregyházán.** A nyíregyházi szabad lyciumban f. hó 22-én, csütörtökön dr. Mitrovics Gyula, a debreceni egyetem tanára tart előadást „Kulturális integritás” címmel. A kiváló tudós tartalmas előadását igen nagy érdeklődés előzi meg.

— **Tanácsülés.** Debrecen város tanácsa tegnap délelőtt Csóka Sámuel h. polgármester elnöke alatt ülést tartott. Az ülés tárgysorozatán mindössze egy ügy szerepelt: azon városi bérházak helyiségei bérösszegének felemelése, ahol még béremelés nem történt. Ezután a tanács tárgysorozat nélküli megbeszélést tartott, mikor is több ügyről szó esett, de ezekben a tanács érdemben nem határozott.

— **A tb. főjegyző Budapesten.** Dr. Vargha Elemér tb. főjegyző tegnap reggel Budapestre utazott, hogy az egyes miniszteriumokban a város jogi és pénzügyi dolgaiban tárgyaljon. A tb. főjegyző valószínűleg pénteken este érkezik vissza hivatalos utjáról.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken délután 3 órakor ülést tart. Az ülés több a közgyűlés elé kerülő ügyet fog előkészíteni. A közgyűlésen dr. Vargha Elemér tb. főjegyző távolléte folytán dr. Tóth Emil tanácsnok fog elnökölni.

— **Apponyi diszpolgári oklevele.** Az a bizottság, melyet a közgyűlés kijelölt, hogy Apponyi Albert gróf diszpolgári oklevelét felvigye a fővárosba s ott küldöttségileg adja át gróf Apponyi Albertnek, e hét végén Budapestre megy, hogy átadhassa a remekbe készült diplomát. A küldöttséget Csóka Sámuel h. polgármester fogja vezetni.

— **Baross-közlemény.** A bekövetkező karácsonyi ünnep folytán eltérőleg a szokásos hétfői naptól; jogi, adó és más ügyekben adandó felvilágosításait a Szövetség ügyésze, dr. Kovács Jenő ügyvéd nem f. hó 26-án, hanem 22-én, e héten csütörtökön d. u. 6 és 7 között adja meg tagok számára a Piac-u. 8. sz. I. emelet alatti Baross-irodában.

— **Új téglák és eszerpárak.** A tanács a városi téglagyár előterjesztésére elhatározta, hogy felemeli a téglagyár gyártmányainak árát. E szerint a mai naptól kezdődőleg a kistégla ezrének 1600 koronában, a nagytégla 2100 koronában, a lapos eszerpnek 2000 koronában, az egyenes vastégla 2600 koronában, a padlástégla 1600 koronában, a kupás-eszerpnek 6000 koronában, a cserkötégla 900 koronában állapították meg az árát.

— **Lesz hal karácsonyra.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén dr. Miszti Károly t. ügyész bejelentette, hogy a hortobágyi halastavakon megkezdődött a halászat. Karácsonyra a debreceni piacra is kerül a halból, melynek árusítására vonatkozólag tárgyalások kezdeményezését ajánlta egyes halkereskedőkkel. A tanács a bejelentést tudomásul vette, egyben megbizta Miszti Károly ügyészt, hogy ily irányban tárgyaljon egyes halkereskedőkkel. A hal kilóját a közönség előreláthatólag 60 koronáért kapná.

— **Katholikus nagygyűlés.** Vasárnap Köszegen többszáz főnyi közönség jelenlétében katolikus népgyűlést tartottak. Délelőtt 11 órakor nyitotta meg Mikes János gróf megyéspüspök zajos eljenzéssel kísért beszéddel a gyűlést és kifejtette, hogy a nagygyűlés célja a katolikus öntudat felébresztése és hangoztatta, hogy a napi politikától és vallási surlódásoktól mentesen kell foglalkozni a *katholikus autonómia* régóta vajdó kérdésével.

— **Az ÉME választmányi tagjaihoz.** Az ÉME összes kerületének női és férfi választmányi tagjai felkéreknek, hogy f. hó 22-én, csütörtökön d. u. 6 órakor a klub helyiségben fontos megbeszélésre megjelenni sziveskedjenek. A központi vezetőség.

— **A kulturtanácsnok hivatalában.** Csűrös Ferenc kulturtanácsnok, aki tudvalevőleg néhány napon át a fővárosban időzött, hétfőn este visszaérkezett. A kulturtanácsnok tegnap már hivatalában volt. Budapesti útja alatt a várost közelebről érintő kulturügyekben tárgyalt s az eredményekről a csütörtöki tanácsülésben számolt be.

— **Nyilatkozat.** A következő sorok közlésére kértünk fel:

A „Hajdúföld” tekintetes Szerkesztőségének Debrecenben. Becses lapjuk 1921. évi december hó 17-iki számában a Szent-Királyi-Freund úgyról szóló tudósításban az foglaltatik, hogy dr. Debreceny Barna ügyvéd ur védőbeszédének Rásó volt főispán előtt tett vallomásának azon idézett részét, mely szerint „ő (azaz Freund) elsősorban zsidó s csak azután magyar ember” fejbiccentéssel kísérem s azt mondtam reá „igen, úgy van”. Kérem annak szíves közlésére, hogy maga a tudósítás e része teljesen téves, mert Debreceny Barna ügyvéd ur nem beszélt Rásó főispán előtt tett vallomásáról, hanem az internálási iratokban levő Rásó-féle vallomásról, melyben reám vonatkozólag az az elbírálás foglaltatik, hogy szerinte én elsősorban zsidó s csak azután vagyok magyar. Az a tudósítás pedig, hogy én ezt az idézetet fejbiccentéssel és „igen, úgy van” szavakkal kísérem, a tényeknek meg nem felel. A Rásó főispán ur vallomását illetékes uton értékeltem. Debrecen, 1921. évi december hó 17. Teljes tisztelettel: dr. Freund Jenő.

— **A „Magyar Jövő” karácsonyi könyvkiállítása és könyvvására.** A „Magyar Jövő” ifjúsági irodalmi szövetség, amely jeles ifjúsági irodalmi termékek kolportázsára alakult, érdekes és figyelemre méltó karácsonyi könyvkiállítást rendez a fővárosban. A kiállítás ünnepélyes megnyitása f. hó 18-án ment végbe a piarista főgimnáziumban a kultuszminiszterium kiküldöttjei, Pintér Jenő, fővárosi főigazgató, ismert irodalomtörténész, Sajó Sándor neves költő jelenlétében. Gyomlay László, a „Magyar Jövő” agilis igazgatójának, Radányi Kálmán, a „Zászlónk” régi híres folyóirat jeles szerkesztőjének üdvözlő szavaiból meghallhattuk, mi mindent végzett e szövetség megalakulása után. Magunk részéről csak annyit fűzünk hozzá, hogy ilyen könyvkiállítások és könyvvásárok Debrecenben, az iskolák városában is, kívánatosak és üdvösek lennének.

— **Elfogott tolvaj.** Annakidején megírtuk, hogy Aranyi Sándor gyógyszerésztől cselédje, Farkas Lília több fehérműt és piperecikket lopott el. Aranyi feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást, amely eredménnyel is járt. Ugyanis a debreceni államrendőrség megkeresésére a hajdusoboszlói rendőrség elfogta és letartóztatta a tolvaj cselédet. Farkas Lília a lopást részben beismerte.

Botrány a Hungáriában

Tegnap este feltűnő incidens zajlott le a Hungária-kávéházban.

A kávéház kijáratánál egy hölgy és két fiatalember beszélgetett egymással. A kávéház közönsége egyszerre csak izgatott szökváltásra lett figyelmes. A hölgy — aki mint kiderült — a Petőfi téri Modern Kabaré egyik tagja, hirtelen kétszer egymásután szembe-köpte az egyik fiatalembert s a következőket kiáltotta feléje:

— Szentelen gazember, adok én magának!

A fiatalember zavartan válaszolt; székét ragadott s a fiatalemberre akart ütni, s ebben azonban a közönség s a kávéház pincérei megakadályozták.

A kávéházban nagy zavar támadt s mire a rendőr előkerült, a botrányokozó nő nyomtalanul eltűnt.

A fiatalembert és barátját, akik a kávéházban maradtak, a rendőr előállította a központi ügyeleten.

A fiatalember Lada István banktisztviselő, akit kihallgatása után szabadonbocsátottak. A nyomozás eddigi adatai szerint a fiatalember sértő megjegyzést tett a hölgyre s ez azonnal elégtételt vett a sértésért.

Az incidensnek a rendőrbíró előtt lesz folytatása.

— **Kedves Szerkesztő Ur!** Akár hiszi, akár nem, tegnap este komoly életveszedelemben foregtam s majd azon a ponton voltam, hogy nem írok több panaszos levelet. Éa ugyan, mint jelen írásom is mutatja, ép bőrrel szabadultam ki a csávából s itt vagyok, vagyok, mint a fekete szurok, de nem úgy a cipőm, illetőleg a cipőm talpa.

— Kedves Szerkesztő Ur, a dolog úgy történt, hogy amint estefelé ballagtam haza a Simonyi-úton, hogy hogyan nem, Isten a tudója, de beleakadt a villamos sínbe a cipőm talpa.

— Huztam, huztam, de csak úgy finoman, hogy az egyetlen, vadonatúj cipőm, — most vettem 1700 koronáért, — tönkre ne menjen. De sehogyan sem jött ki, hanem ehelyett jött a villamos, amely úgy futott, hogy leritt róla, hogy miszerint tarifaemelés után van. Mint a kísértet, csillogott két tüzes szeme, már csak pár lépésnyire volt tőlem, ki is vettem már jegykönyvem, hogy megcsináljam a végrendeletet, — mikor egy erős rántás, megszabadultam.

Megmenekültem, de Kedves Szerkesztő Ur, a cipőm talpa, sarka, Palma gumisarkokkal, talpvédővel együtt a villamos marta-léka lett.

Kedves Szerkesztő ur, mit csináljak most. Pert indítsak a villamos társaság, vagy esetleg a cipőm, vagy a suszterem ellen? Kinek küldjem el a bizonyára nem kis összegű cipőszámlámat? Tisztelettel *Egy életunt polgár.*

— **Hadigondozottak karácsonyi kalácsa.** A Hadigondozó iroda a „Hadróa” nemzeti szövetségével egyöntetűen minden hadigondozottnak f. hó 21—24 napon lisztet oszt.

— **Debrecen, Pécs és a közüzemi pótlék.** Pécs város tanácsa legutóbb átiratot intézett Debrecen város tanácsához, amelyben arra kéri, hogy a tanács által elkészített és a közgyűlés által jóváhagyott közüzemi pótlékról szóló szabályrendeletet küldje meg neki. A városi tanács a kérelemnek eleget tesz és megküldi a szabályrendeletet azzal a megjegyzéssel, hogy a szabályrendeletet alkotó közgyűlési határozatot a belügyminiszter még mindig nem hagyta jóvá.

— **Eljegyzések.** Dankó Sándor—Radács Juliánával, Tóth István—Szabó Emmával, Csúrka Sándor—Szabó Eszterrel, Richtarsik István—Révész Teréziával.

— **Új iparengedélyek.** Debrecen város tanácsa a tegnap délelőtti tartott üléséből kifolyólag az alant irt díjak kiszabása mellett a következő új iparengedélyeket adta ki: Kovács Sándor fodrász ipar 500 K, Hajdu Bertalan szatócs 500 K, Fényes Balintné kávé és kifőzés 500 K, Csuka Lajosné lábbeli készítés és ócska ruha kereskedés 500 K, Schvarcz Áron szatócs 500 K, Vértessy Piroška tojás-és péksütemény árusítás 500 K, Papp András fuvaros ipar 500 K, Luczay Mihályné fodrász ipar 500 K, Erdős László eszmadia ipar 400 K, Huszthy András fényképész 2000 K, Erős Gábor szerszám, műszaki és vascikkek bizonmánybani kereskedés 2000 K, Goldstein Mór bórkereskedés 500 K, Molnár József ócska ruha kereskedés 500 K, Posta Sándorné ócska ruha kereskedés 500 K, Fülöp Ferenc mulakatos ipar 500 K, Nagy Zsuzsanna kenyérsütés és árusítás 200 K, Molnár József ócska ruha kereskedés 300 K, Csige Kálmánné hentes ipar 1000 K, Vojtics Gábor fuvaros ipar 500 K, Nyikos Barna fuvaros ipar 500 K, Grósz József szerszámfa kereskedés 500 korona.

— **A tőzsde zsidói és a gyermekotthon.** A *Nép* írja: A Gyermek Otthon alapítása céljaira gyűjtés folyik mostanában. A gyűjtők nagyrésze a keresztyén középosztály tagjai, akik felkeresték a tőzsdét is. Amikor a gyűjtőket átnyújtották, egy koronás alamizsnát jegyeztek azok, akik egyébként 100 ezer koronás vagyonokkal dobálóznak. A tőzsde mai látogatói legtöbb esetben azt a választ adták, hogy ők csak kimondottan zsidó célra adakoznak, nincsenek tehát abban a helyzetben, hogy a Gyermek Otthont támogathassák.

— **Elvesztett** tegnap este a Szent Anna-utcából a Széchenyi utcai csendőrlaktanyáig egy ezüst óra láncsal. *Zsom* Sándor tisztelgettes — akinek neve az óra számlapján be is van vésvé — kéri a megtalálót, hogy illő jutalom ellenében juttassa vissza hozzá kedves emlékének a csendőrlaktanyába.

— Debrecen és a nyári menetrend. A Gyáriparosok Országos Szövetsége legutóbb megkereste a várost, mint a GyOSZ tagját, hogy a nyári menetrend megváltoztatását célzó megkeresésük tárgyában tegye meg észrevételeit. A városi tanács a kérdéssel már foglalkozott, nevezetesen az idevágó észrevételeit tudatta a kereskedelmi és iparkamara elnökségével, amely a MÁV-ot ilyen értelemben megkeresni szándékozik. A tanács a GyOSZ elnökséget erről értesíteni fogja.

— Házasságkötések. Papp Pál Mihály földműves—Kádár Rózával, Beregszászi Gabor cipészsegéd—Szilágyi Mariával, Lovász István géplakatos—Szabó Eszterrel, Német Gabor gazdálkodó—Barkó Irénnel, Hermann Dezső kereskedő—Weisz Bellával, Kürty Mihály—Szirma Erzsébettel, Tömösváry Géza ács—Sándor Mariával, Kerekes Imre földbérő—Béres Juliánnával.

— A cseh közigazgatási reform. Pozsonyból jelentik: A „Narodni Listy“ illetékes helyen arról értesül, hogy a próbamegyék létesítését immár teljesen elejtették. A megyék tényleges új beosztását 1922-ben kezdik meg, de ez részben pénzügyi nehézségek miatt, részben pedig a mindenütt mutakozó lakásínség miatt, amely a tisztviselők költözködését akadályozza, hosszabb időt vesz igénybe.

— Hadiözvegy és hadiárva leányok varró iskolája. Dr Bernoldik Nándor népjóléti minisztertől folyó hó 18-án a „Hadró“ nemzeti szövetség által kért varró iskola szervezésének megbeszélésére a hadigondozó irodában (Szent Anna-utca 12. sz. a.) folyó hó 22-én délután 2 órakor értekezlet tartatik, melyre főleg a hadiözvegyek meghívotnak. A miniszter ur a tervezett iskolának a legmesszebb menő támogatását ígérte meg.

Ébredők sorsjátéka. Az ÉME debreceni csoportja által rendezett sorsjáték f. hó 21-én, szerdán d. u. 4 órakor lesz megtartva az Egyház-tér 13. sz. alatti helyiségünkben.

— Felhívás. A karácsonyi vásár rendezése felkéri azokat, akiknek tárgyai a vásáron eladattak, hogy a részükre esedékes összegek átvétele végett mihamarabb, lehetőleg f. hó 21-én, szerdán délután 4 (16) órakor a Baross Szövetség helyiségében (Piac-utca 81 sz. Kereskedelmi Akadémia épülete, I. emelet) megjelenni sziveskedjenek.

— GRECKÓ karácsonyi képvásár Méliuszról.

— Volt hadifoglyok országos szövetsége. Az orosz volt hadifoglyok és hozzátartozóik folyó hó 23-án pénteken délután 6 órakor Budapestre, régi Országház épületébe (Főherceg Sándor-utca) országos szövetségi alakuló gyűlésre hívják egybe, a volt orosz, szerb és többi hadifoglyokat és azoknak hozzá tartozóit. Az Előkészítő Bizottság.

— Elvesztett egy Boby névre hallgató barnafoltos fehér foxi. A megtaláló hozza Rákóczi-utca 17. alá, ahol jutalomban részesül.

— Halálozások. Kecskés Béla ref. 27 napos, Rozsás Eszter ref. 13 éves, Tolvaj József vancellér ref. 74 éves, Nagy Sándor ref. 5 hónapos, Sály Mibály ref. 16 hónapos, Poponyi Máttyás ref. 16 éves, Kiss Sándor tanító ref. 30 éves, Barak Mártonná Kis Margit ref. 23 éves, öz. Borus Bálintné Szilágyi Julianna ref. 76 éves, öz. Komocsei Andrásné Csáki Zsófia ref. 78 éves, öz. Gere Sándorné Vasvári Zsófia izr. 52 éves, Tar Ferenc r. kath. 29 napos, Varga József ref. 4 éves.

— Koszormegváltás. Gombos István elhunyt alkalmából koszormegváltás címén egyik jó barátja 200 koronát adományozott a Hajdúföld gyermeksegély alapjára, amit köszönettel nyugtáznak.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

A kis király a Csokonai színház mai repertize. A gyönyörű zenéjű operettet e hó 22-én és 23-án megismétli a színház. A címszerep R. Nádosy Pistának jutott, míg a többi vezető szerep Kálmán Mancsi, Vizváry Elza, Heltay és Csolnakossy, Arkossy kezében van. Az előadás iránt szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik úgy, hogy a mai előadásra már alig van jegy.

Stuart Webbs mester detektív esodás játékaival „Georg Bulli“ szenzációs bűnügyi történet 6 felvonásban. A fő női szerepben Stella Harf. Azonkívül Nobody 11 ik kalandja ma és esütörtökön 5, 7, 9-től az Urániában rendes helyarákkal. Utalvány érvényes.

Nobody és Stuart Webbs az Urániában. Az Oberammergauer legenda. Gyönyörű újdonság, passió játék 6 felvonásban és két pótkép pénteken és vasárnap az Uránia ünnepi műsora. Szombaton nincs előadás. Vasárnap

József, Jakob fia nagy bibliai történet 6 felvonásban, 10,000 szereplő. Eredeti egyiptomi felvétel.

Várkonyi Mibály és Eva May játszik ma a főszerepet a Kis mama című 5 felvonásos színműben, mely Wildenbruch világhírű zenéjét hozza filmre. Ez a berlini film Budapesten a Kamara színházban óriási sikert aratott. Az Appoló mai másik slagere a Három fej című három felvonásos detektív történet Joe Debbó főszereplésével.

Dosztojewszky regénye az „Ördögök“ pénteken kerül színpadra az Appoló műsorára.

Sándor Máttyás Julius Werne regénye lesz az Appoló ünnepi műsora.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Rumhoz. Likörhöz, cukorkához, eszenciák kaphatók Jóna és Jóna Drogeriájában Kossuth u. 6. sz.

Bélyeggyűjgyar és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 52.
Telefon 1365.

Sonkapácoláshoz salétrom, fenyőmag, coriander kapható Jóna és Jóna Drogeriájában Kossuth u. 6. szám.

Forgács István
művészi
Károlyi-utca 11.

Kis ház jókarban, 950 öf telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld Nemes-utca 7. szám (Tócsos kert.) **Eladó.** Értekezhetni „Hajdúföld“ szerkesztőségében délután 6 órakor.

Megkezdődött a nagy Karácsonyi vásár!
U. m. borkabát, szőrme- és gasdász-kabát hosszú fekete és sárga téli kabát, legdivatosabb férfi, fin és gyermekruhákat és vásárolhat a legolcsóbb szabott árak mellett vásárolhat
GERŐ ERNŐNÉL DEBRECEN Piac-u. 69 (Mogyorószáll szombon)

A tőzsde
Magyar korona: 77 1/2
Az ünnepek előtti nyomasztó hangulat a piacokon éreztette hatását és így forgalom sehol sem tudott kialakulni. A piacot általában ságbán üzlettelenség jellemezte, sem eladók, sem vevők nem voltak. A kialakult árfolyamok csak néhány kötetet jeleznek. A kedvetlenséget az általános helyzet, a penzszűkével, a jegyintézetnek a lombard kölcsön ügyében elfoglalt álláspontjával és a kereskedelemben a karácsonyi vásárok sikertelensége által kiváltott nyomasztó hangulattal magyarázzák. Ma a tőzsdére vételi megbízások alig érkeztek be és a hangulat mindvégig kedvetlen maradt.

Budapesti zárlat.
Magyar hitel 1835, Osztrák hitel 860, Angol-Magyar 740, Lendzámítoló bank 720, Magyar-Olasz 300, Jelz hitelbank 300, Hazai bank 630, Salgó 5325, Rímamurányi 2620, Kőzúti 980, Déli vasút 1220, Al-lamvasút 3290, Keresk. bank 6850, Általános takarékpénztár 990, Pesti hazai 24000, Borsod miskolci 3225, Concordia 2275, Budapesti gőz. 5650, Gizella 2500, Hungária 2375, Viktória 14000, Beocsini 6100, Kohó 5075, Általános kőszén 10425, Urikányi 5600, Adria 6600, Atlantic 7800, Levante 7400, Trust 2000, Gans Danubius 32000, Ganz villamos 5625, Lipták 503, Magy. acél 2600, Schlick 1050, Wörner 620, Brassói 3375, Izzó 5275, Spódium 2475, Hazai faterm. 2125, Klotild 3300, Erdő 1000, Nasic 17000, Neuschl Licht 710, Orsz. fa 1185, Telefon 4200.

Valuták.
A valutapiacra az irányzat szintén üzletellen és a vevők tartózkodók. Csak dollárban és márkában alakult ki csekélyebb forgalom. Majdnem minden értékben a kínálat volt túlsúlyban. A valuták lemorzsolódtak és csak zárlat felé tudtak pár pon-

tot árvesztésükből visszaszerezni. Majdnem minden érték nyitási nívója alatt zárt. A tőzsdén az a hely, ahol az ezüst korona lebonyolításával foglalkoznak, ma nagyon esendős volt. Allitóltag a tőzsdetanács elhatározta, hogy az ezüst korona forgalmának megszűntetését ellenőrzi.
Napoleon 2520—2560, Angol font 2780—2800, Dollár 653—690, Francia frank 5200—5425, Márka 385—95, Lira 2975—3025, Osztrák kor. 11 25—11 25 Rubel 3350—5350, Lei 535—645, Szokol 1840 845, Svájci frank 13250—13550, Korona dinár 965—1010, Lengyel marka 18 50—19.50.
Zürichi zárlat: Berlin 287.50, Holland 188.—, Newyork 514, London 2125, Páris —, Milánó 2360, Brüsszel 3875, Prága 660, Budapest 77 és fél, Zágráb

200, Bukarest —, Varsó 17, Bécs 19, Osztrák bélyegzett 10.
Terményi tőzsde.
Az irányzat változatlanul tartott. A forgalom mivel ünnepek előtt vagyunk igen kis keretek között mozgott.
Hivatásos árak: Buza tiszavNéki 2150—2175, fehérmegeyi 2145—2170, jstmegeyi 2145—2170, rozs 1375—400, takarmány árpa 1650—1700, sörárpa 1750 850, köles 1500—1600, zab 1400—430, tengeri 1750—775, repec 28—29, Korpa 97—100.
Sertésléjelentés. Zárt vásári maradvány 125, érkezett 71, eladott 31. Szabadvásári maradvány 522 sertés. Ékezett 319, Eladott 125.

Arak zsirsértés fiatal nehéz 78—80, könnyű 61—76.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat esztétit legolcsóbb árakban Simon György DEBRECEN Kossuth-u. 11.

ÁRVERÉS
Folyó hó 23-án, délelőtt 11 órakor Debreczen állomás belső fatéri rakodóján 1 wagon 125 mm barnaszén fog elárvereztetni. Debreczen, 1921 december 20. Az állomásfőnök.

Százszégi VAS ÁRUR, takarékpénztárak és lemezdedények beszerezhetők:
TELEFON: 6—20
Bakos István Pat. herdozár világszabalom egyedarávas-kereskedésében. sítása.

Aranyért, Ezüstért budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonffy utca 17.

Aki a Hajdusági Répes Naptárt megveszi, 1000 koronát nyerhet ha megfejtí a naptárban elhelyezett találos kérdést
Rapható minden könyv- és papírkereskedésben és az újságárusoknál.